

Jakelu: Proftest Syken pätevyyskokeisiin osallistuvat toimijat

Pätevyyskoe VOC 12/2026 – VOC-yhdisteet vedestä ja maasta

Proftest Syke järjestää pätevyyskokeen laboratorioille, jotka määrittävät haihtuvia orgaanisia yhdisteitä (VOC) vedestä ja maasta. Pätevyyskokeen tarkoituksena on osallistuvien laboratorioiden tulosten vertailtavuuden ja oikeellisuuden varmistus. Osallistujien määräksi arvioidaan noin 10 laboratoriota. Järjestettävä pätevyyskoe kuuluu akkreditoituun pätevyysalueeseen Orgaaninen kemia -ohjelmaan (finas.fi).

Näytematriisit

Synteettinen näyte, talousvesi, luonnonvesi ja maa.

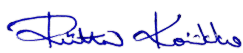
Aikataulu

Kierrokselle ilmoittautuminen	8.9. – 9.10.2026
Näytteen lähetyspäivä	16.11.2026 (lisätietoja: kappale 4 <i>Näytteiden toimitus</i>)
Näytteiden analysointi	Viimeistään 20.11.2026
Osallistujatulosten raportointi	17. – 24.11.2026

Osallistumismaksu

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on **1 200 €** (+ alv 25,5 %).

Katso tarkemmat tiedot tämän kirjeen kappaleesta 9 *Osallistumismaksu*.

Riitta Koivikko,
koordinaattori

Mirja Leivuori,
ryhmäpäällikkö

Proftest Syke on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima vertailumittausten järjestäjä PT01 (finas.fi), jonka toiminta täyttää SFS-EN ISO/IEC 17043:2023 vaatimukset.

Proftest Syken asiakasohje pätevyyskokeisiin ja vertailumittauksiin osallistuville laboratorioille on saatavilla Proftest Syken verkkosivuilla (syke.fi/proftest).

ProftestWEB on Proftest Syken sähköinen asiakasjärjestelmä osoitteessa www5.ymparisto.fi/labtest. Sivustolla on ohjeita käyttäjälle ja lyhyt käyttöopas on ladattavissa ProftestWEBin etusivulta.

Pätevyyskokeen toteutus

1 Järjestäjä

Proftest Syke, Suomen ympäristökeskus Syke

Osoite: Mustialankatu 3, 00790 Helsinki

Sähköposti: proftest@syke.fi

Yhteyshenkilöt

Koordinaattori: Riitta Koivikko, puh. 0295 251 750

Koordinaattorin sijainen: Päivi Grönroos, puh. 0295 252 174

Sähköposti: etunimi.sukunimi@syke.fi

Tekninen toteutus: Keijo Tervonen, puh. 0295 251 691

Markku Ilmakunnas, puh. 0295 251 208

Sari Lanteri, puh. 0295 251 349

Teknisen toteutuksen sähköposti: proftest@syke.fi

Analytiikan asiantuntija

Jari Nuutinen (Syke), puh. 0295 251 467

Sähköposti: etunimi.sukunimi@syke.fi

Alihankinta

Pätevyyskokeen näytteiden esitestaus sekä homogeenisuus- ja säilyvyysmääritykset teetetään alihankintana. Alihankinta kuvataan tarkemmin näytekirjeessä.

2 Näytteet ja testisuureet

Pätevyyskokeen näytematriisit ovat: synteettinen näyte, talousvesi, luonnonvesi sekä maa.

Näytteet, määritettävät VOC-yhdisteet, pitoisuusalueet ja kestäväinnit esitetään liitteessä 1.

Huom! Tarkistakaa analyysien vaatima näytemäärä ja tilatkaa tarvittaessa useampi näytepullo.

3 Ilmoittautuminen

Pätevyyskokeeseen ilmoittautuminen on avoinna **9.10.2026 asti**.

Ilmoittautuminen tehdään sähköisen asiakasjärjestelmämme, ProftestWEBin kautta osoitteessa <https://www.p5.ymparisto.fi/Labtest/>. Mikäli ProftestWEBin käytössä ilmenee ongelmia tai tarvitsette järjestelmään käyttäjätunnuksen ja salasanan, pyydämme ottamaan yhteyttä proftest@syke.fi.

4 Näytteiden toimitus

Näytteet lähetetään osallistujille postitse **16.11.2026**. Ulkomaisille ja joillekin kotimaisille osallistujille näytteet lähetetään aiemmin, jotta varmistetaan niiden saapuminen määräaikaan mennessä.

Näytteiden mukana lähetetään synteettisen näytteen (A1V) ja maanäytteen (S4V) lähtöpainot sekä kriteerit, paljonko näytteiden painossa saa tapahtua muutosta kuljetuksen aikana. Lisäksi toimitetaan vesinäyte ”**Lämpötila**”, jonka avulla kontrolloidaan näytteiden kuljetuslämpötilaa. **Vastaanottajan tulee punnita näytteet A1V ja S4V välittömästi niiden saavuttua** varmistuakseen, ettei niiden paino ole muuttunut kuljetuksen aikana **sekä mitata lämpötilanäytteen lämpötila**.

Jos näytteet eivät ole saapuneet perille **17.11.2026 klo 16** mennessä, lähetyksessä on särkyneitä näyteastioita tai siitä puuttuu tilattuja näytteitä, osallistujaa pyydetään ottamaan heti yhteyttä puhelimitse pätevyyskokeen tekniseen toteutukseen (yhteystiedot löytyvät kappaleesta 1 Järjestäjä).

5 Näytteiden säilytys ja analysointi

Näytteitä säilytetään kylmässä (4 °C) ja stabiloidaan huonelämpötilaan ennen analysointia. Määritykset tehdään siinä laboratoriossa, jonne näytteet toimitetaan ja laboratorion normaalisti käyttämillä menetelmillä.

Kaikille näytteille ja testisuureille raportoidaan kahden rinnakkaismäärityksen tulokset. Määritykset tulee tehdä viimeistään 20.11.2026.

6 Tulosten raportointi

Osallistujien tulee palauttaa tuloksensa viimeistään **24.11.2026**.

Proftest Syke toimittaa kierroksen alustavan tulosraportin osallistujille viimeistään viikolla 49 (30.11.-4.12.2026). Loppuraportti julkaistaan viimeistään huhtikuussa 2027 ja se on saatavilla ProftestWEBissä sekä Proftest Syken verkkosivuilla (syke.fi/proftest). Osallistujia tiedotetaan raportin julkaisusta sähköpostitse.

7 Vertailuarvot ja pätevyyden arviointi

Testisuureen vertailuarvoksi asetetaan laskennallinen arvo (synteettiset näytteet) tai osallistujien tulosten robusti keskiarvo, mediaani tai keskiarvo. Vertailuarvon laskentaan otetaan ne tulokset, jotka on raportoitu annettujen ohjeiden mukaisesti. Pätevyyden arvioinnissa käytetään z-arvoja, joiden laskemisessa käytettävät tavoitehajonnan alustavat arvot ilmoitetaan näytteiden saatekirjeessä. Tarvittaessa arvioinnissa voidaan käyttää myös E_n - tai $D\%$ -arvoa.

8 Luottamuksellisuus

Pätevyyskokeen tulokset käsitellään nimettöminä. Osallistujien tulokset ja kierroksen alustava tulosraportti ovat luottamuksellisia, eikä niitä saa jakaa kolmansille osapuolille kierroksen toteutuksen aikana.

9 Osallistumismaksu

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on kaikkien määritysten ja näytteiden osalta **1 200 €** (+ alv 25,5 %). Osallistumismaksusta **500 €** (+ alv 25,5 %) on yleiskustannusosuus, minkä lisäksi tulevat määritys- ja näytekohtaiset maksut (+ alv 25,5 %) ilmoittautuessa tehdyn tilauksen mukaan seuraavasti:

Näyte	Hinta, € (+ alv 25,5 %)
Synteettinen näyte A1V	170
Talousvesi D2V	170
Luonnonvesi N3V	170
Maanäyte S4V	190

Osallistumismaksu peritään alustavan tulosraportin julkaisun jälkeen. Jos osallistuja tilaa ylimääräisiä näytteitä, laskutetaan niistä yllä mainittujen hintojen mukaisesti. Järjestäjä pidättää oikeuden periä toimenpidekorvausta laskun lähettämisen jälkeen tehdyistä laskutukseen liittyvistä (kuten laskutusosoite) korjauksista.

10 Liitteet

Liite 1 Näytteet, testisuureet, pitoisuusalueet ja näytteiden kestäväinnit

Liite 1. Näytteet, testisuureet, pitoisuusalueet ja näytteiden kestäväinnit

Taulukko 1. Näytteet, kestäväinnit ja pitoisuudet. Testisuureet on esitetty taulukossa 2.

Näytematriisi, Kestäväinti	Koodi ¹⁾	Näytemäärä/ Pitoisuustaso
Synteettinen näyte, Metanoliliuos	A1V	n. 4 ml / < 15 µg/ml per yhdiste
Talousvesi	D2V	250 ml / < 100 µg/l per yhdiste
Luonnonvesi	N3V	250 ml / < 100 µg/l per yhdiste
Maa: Näyte on kostutettu vedellä (4 ml) ja kestävyöity metanolilla (21 ml).	S4V	20 g / > 0,1 mg/kg ²⁾ per yhdiste

¹⁾ Koodin ensimmäinen kirjain on matriisikoodi:

A = synteettinen näyte

D = talousvesi

N = luonnonvesi

S = maa

²⁾ Kuivan maanäytteen määrä on 20 g (lisätty 4 ml vettä ja 21 ml metanolia). Tulokset tulee raportoida kuiva-ainetta kohden.

Taulukko 2. Testisuureet. Huom! Kaikkia testisuureita ei välttämättä esiinny kaikissa näytteissä.

Oksygenaattit	ETBE, Etyyli- <i>tert</i> -butyyliieeteri MTBE, Metyyli- <i>tert</i> -butyyliieetteri TAME, <i>tert</i> -Amyylimetyyliieetteri TBA, <i>tert</i> -Butanoli DIPE, <i>di</i> -Isopropyliieetteri
Aromaattiset VOC-yhdisteet (BTEXS)	Bentseeni Etyylibentseeni m/p-Ksyleeni o-Ksyleeni Styreeni Tolueeni
Klooratut VOC-yhdisteet	1,1-Dikloorieteeni 1,1,1-Trikloorietaani 1,1,2- Trikloorietaani 1,2-Diklooribentseeni 1,2-Dikloorietaani 1,2-Diklooripropaani 1,2,4-Triklooribentseeni 1,4-Diklooribentseeni Bromidikloorimetaani Bromoformi Dibromokloorimetaani <i>cis</i> -1,2-Dikloorieteeni Dikloorimetaani Tetrakloorieteeni Tetrakloorimetaani <i>trans</i> -1,2-Dikloorieteeni Trikloorieteeni Trikloorimetaani (Kloroformi) Vinyylidikloridi